

Gazeta eșe de două ori, adică: Mercuria și Sambata, Folia odată pe săptămână, adică: Mercuria. Prețurilor este pe 1 anu 10 f.; pe diumetate a. 5 f. m. c. lălaintru Monarchiei.

GAZETA

Pentru țeri străine 7 f. pe 1 sem., și pe anulu întregu 14 f. Se prenumera la tote poste c. r., cum și la toti cunoscuti noștri DD. corespondinti. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c.

FRANSSÖÖFVÄNNE.

Corespondintia.

Din Fagetu in Augustu.

(Urmare din Nr. tr.)

Cerculu administrativu alu Fagetului sta din 84 de comune, dintre care numai doue sunt cam mestecate cu germani, celelalte sunt toate dearendulu romane, acestea comune sunt toate proviedute cu școli și invetiatori, alu caroru salariu e binisioru radicatu; oficiolatu cercualu ce e dreptu se lupta ne'ncetatu spre a face școlele corespondietore scopului lor, și a indemna pe parinti spre asi tramite pruncii la școl'a, din care privintia a și emisu mai multe circulare oficiose, facundu pe notari și pe judii comunelor respundietori pe lunga pedepse de 10—20 florini m. c., ca pe toti parintii, carii se retragu de asi tramite pruncii la școl'a, se i pedepsesca pentru totu casulu cu cate 2 f. mc., care pedepse sunt menite spre inființierea fundatiunilor școlare pentru fiecare comuna; însă toate acestea, din lipsa invetiatorilor corespondietori chiamarii lor celi sante, au foarte puțin folosu. —

Ce se atinge de esamenele ținute cu finea acestui anu școlasticu, dintre celelalte, la care amu luat parte, merita atentiunea publicului următoriele două comune, adică:

1. Comun'a Fagetului.

Aceasta comun'a da invetiatorului salariu anualu 220 f. m. c. in bani gata, precum și in naturale: 20 metrete posonice de grau, totu atata de porumbu, 12 orgii de lemne, pe lenga quartiru naturalu, invetiatoriu e aici, cam de 30 de ani, Petru Mustetiu; in 12. Aug. se țin esamenu cu pruncii, la care luai și eu parte dimpreuna cu Dn. presiedintele cercualu, — școl'a ce e dreptu fū plin'a de prunci, esamenulu se incepū, succesulu aceluia însă storse intru adeveru lacrimi de durere din ochii tuturor celor de facie, caci dintre toate celelalte școle pe nici un'a nu o aflaramu in stare mai ticalosa și mai jalnica, de catu pe acest'a; dintre 73 de prunci și prunce, abia 5 in versta de 11—14 ani și o fetitia sciau cam impedecatu a citi romanesce însă numai cu slove, și slabu in limba germana, tocmai asia suntu și in scrisore; — numitulu invetiatoriu a propusu prunciloru inca și o studie despre impartirea administrativa de acum, in carea toate oficiolatele numai in limb'a germana lea namitu, adică: in Fagetu este k. k. Bezirksamt, in Lugosiu k. k. Kreisamt etc., ca și candu romanulu nu ar' avea oficiolate seu deregatorii cercuale, judecie și preturi; — eu ce e dreptu facui observatiunea, ca de ce nu au numitu și romanesce susu atinsele deregatorii, dupa cum se afla ele și in foile imperiali traduse, la care respunsa numitulu invetiatoriu, ca sciu pruncii, ce insemna acele numiri; — mai departe venindu respunsurile din gramatica romana, D. presiedinte voi a audi ceva din declinatii, la care invetiatoriu numai decatu grabi cu respunsulu, precum cu dumnealui numai pana la declinatii au propusu gramatica; și asia scriindu unu pruncu pe tabl'a despre apostrofe. intrebai, ca nu sciu pruncii ceva și cu litere latine scrie?

Cu care intrebare simtienduse invetiatoriu vetematu, imi respunse, ca densulu de 34 de anni totu asia au invetiatu pruncii, pentru ca astfel de instructiuni au avutu, adaugendu, ca eu foarte tare l'amu vetematu cu aceasta, caci alti domni mai mari iau certetatu școl'a, și sor declaratu a fi indestulati cu densulu!! Invetiatoriu Mustetiu se simte vetematu pentru neindestularea aceasta, dara ore serman'a comuna, dela carea trage de atatia ani leafa bunisiora nu se simte vetemata, ca de atatia ani, decandu e dumnealui invetatoriu in Fagetu, nici unu sporiu nu au facutu, nu se afla deintre cetatienii cei mai teneri nici 10, carii se fie invetiatu dela densulu baremu cu slove

a citi și ascrie, ba ce e mai multu in diua nascerii a maiestatii sale imperatul F.I. fiindu de facie la biserica rom. toti oficialii, nu sciamu unde se me ascundu de rusine, vedindu, ca mai toti cei de facie se ținau cu manile de urechi, candu incepura pruncii a canta (cu o disarmonie și o strigatura neaudita deinpreuna cu invetiatoriu numitu) imnulu popularu; aceasta se atinge de comunitate; dara ore natiunea nu e vatamata cu unu astfelu de trentoru, carele suge numai miera adunata prin trud'a blandelor albine?!!*)

(Va urma.)

BUCOVINA.

Jacobeni, 3. Septembre 1855.

Vei fi sciindu din Gazetele cele multe cata silintia și au datu economii tieriloru pentru indepartarea bólei cartofiloru. Pe la noi putini s'au interesatu de aceasta, ba intr'unu timpu unii cuventasera poporului, ca se nu se mai ocupe cu astufeliu de nutrimentu, caci nu se va mai face. — Esperintia însă arată unele succese.

Prin unu cerculariu de consistoriu din 6./18. Noembre 1854 Nro. 3701, se facuse intrebare: care s'ar intreprinde in cursulu de 4 ani la cercari pentru restaurarea cartofiloru? (barabuliloru).

Eu amu priimitu 17 soiuri de barabule. Dupa instructiune pu-seiu departate de olalta 2 stinjinii pentru molipsire, de totu soiulu cate 4, 5 in sinulu pamentului, și astadi amu sepatu unu soi u anume: „Sechs-Wochen-Kartoffel,“ și de mirare! In locu de 8, in 2 cuiburi, amu aflatu 90 de barabule, catu pumnulu o sama de mari, dintru care 4, 5 au fostu pucinu de bóla atinse, pe semne, ca leamu lasatu pre multu in pamentu, ca dupa numire trebue in 6 septemai culese.

Acésta esperintia o impartasiescu pentru observatiune la economi. —

Dimitrie Dann,
parocu greco resariteanu.

NOBICCI M Š.

Post'a novisima ne aduce o reportare a lui Gorciacoffu din Crimu cu datu 17. Sept. 10 ore séra, care cuprinde, ca aliatii inca nu au intreprinsu ceva impuitoriu in contra partei nordice a Sevastopolei, și ca trupele lor se concentrédia intre Balaclava și Cernaia; in urma adauge: „Dusinanulu face pe tota diu'a recunosceri din valea Baidaru in contra aripei noastre celei dea steng'a.“

Parisu, 23. Septem. „Monitorulu“ publica unu decretu, prin care se deschide unu creditu de 10 miliónu franci pentru trebile comunale și binefaceri.

Unu raportu turcescu din 20. Sept. cuprinde, ca rusii au atacatu Carsulu in două colone, și au fostu respinsi cu perderi mari.

Bar. Prokesch austriaculu și bar. Arnim prusianulu reprezentantu fura primiti la Imperatulu Napoleon deodata la cortenire; nu se scie cu ce scopu mersera acesti reprezentanti la Napoleon. —

*) In catu pentru serbatorile acele maretie ale onomasei și nascerii imperatorului, apoi fia disu la toti conducatorii tenerimeii, ca, decatu voru esi in publicu nepregatiti seu reu pregatiti, mai bine se puna și se cetésca imnulu popularu, seu se'lu cante numai dela altariu. Asemenea serbatori cu pregatiri indiferente casiuna numai rusine natiunei. —

R.

